

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Необхідність оновлення навчальних планів фахових освітніх установ України відповідно до національного законодавства про благополуччя тварин

Наталія Грищенко,

експерт проєкту ERASMUS+ ЄС «Стале тваринництво та благополуччя тварин» (SULAWE), доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві, факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України

«Об'єднуючи зусилля задля забезпечення благополуччя сільськогосподарських тварин в Україні»
3 жовтня 2024 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Co-funded by
the European Union

SULAWE

Sustainable Livestock Production
and Animal Welfare

Erasmus+ - Cooperation among organisations and institutions

Мета проєкту: удосконалення освітньої підготовки та покращення навчання для студентів, а також фахівців агро-продовольчого сектору економіки України в розрізі сталого розвитку, благополуччя та цифровізації тваринництва. Створення та функціонування Центрів навчання протягом життя (LLL) для практикуючих спеціалістів галузі тваринництва з метою надання освітніх послуг в консорціумі ЗВО України та Європейського Союзу з вітчизняним бізнес-сектором, представництвом соціальної та політичної сфери.

Консорціум проєкту:

- Університет Нюртінген-Гайслінген (Німеччина)
- Шведський університет сільськогосподарських наук (Швеція)
- Люблянський університет (Словенія)
- Україна:
 - Національний університет біоресурсів і природокористування України
 - Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені Степана Гжицького
 - Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
 - Асоціація «Свинарі України» (АСУ)
 - Асоціація виробників молока
 - Українська корпорація по виробництву м'яса на промисловій основі «ТВАРИНПРОМ»
 - Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти
 - Міністерство аграрної політики та продовольства України

Офіційний сайт проєкту: www.sulawe.org

Co-funded by
the European Union

SULawe

Sustainable Livestock Production and Animal Welfare

Erasmus+ - Cooperation among organisations and institutions

module

1

Стале тваринництво

module

2

Благополуччя тварин

module

3

Цифрове тваринництво

<https://sulawe.org/general-description-of-modules/>

Co-funded by
the European Union

SULAWE

Sustainable Livestock Production
and Animal Welfare

Erasmus+ - Cooperation among organisations and institutions

Створені Центри навчання протягом життя - LLL

Центр сталого розведення великої рогатої худоби та виробництва молока Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

Інноваційний центр досконалості для навчання протягом життя: стале птахівництво Полтавський державний аграрний університет

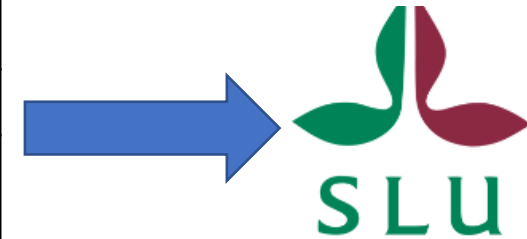
Центр інноваційних технологій сталого свинарства Національний університет біоресурсів і природокористування України

Центр сучасної освіти та інформаційних технологій Східноукраїнський університет імені Володимира Даля

<https://sulawe.org/distance-learning-center-of-snu-named-after-v-dalya/>

Навчальна мобільність для викладачів ЗВО з метою виконання завдань проєкту:

Стале тваринництво та благополуччя тварин	
Модуль 1 “Стале тваринництво”	LLL
14 осіб	14 осіб
Відеомодуль 2 “Благополуччя тварин”	LLL
14 осіб	14 осіб
Модуль 3 “Цифрове тваринництво”	LLL
14 осіб	14 осіб

Університет Нюртінген-Гайслінген (Німеччина) – головний координатор

Шведський університет сільськогосподарських наук (Швеція)

Люблянський університет (Словенія)

Загальний опис Модулю 2: Благополуччя тварин

Партнери проєкту спільно розроблять три магістерські модулі. Ці модулі SULawe будуть введені в існуючі навчальні програми в чотирьох університетах-партнерах в Україні. Модулі будуть спільно розроблені міжуніверситетськими робочими групами та включатимуть інноваційний зміст сталого тваринництва та благополуччя тварин, передові дидактичні методи (студентоцентроване та дослідницьке навчання) та практичну підготовку студентів.

Модуль 2 включає наступні підтеми:

1. Благополуччя тварин (біологічні, фізіологічні, етологічні аспекти);
2. Національні та міжнародні правові засади благополуччя тварин, наслідки обмеження благополуччя сільськогосподарських тварин;
3. Сучасні та інноваційні методи/технології для підвищення благополуччя тварин у виробництві продукції тваринництва;
4. Благополуччя тварин при транспортуванні та торгівлі живими тваринами;
5. Дотримання норм благополуччя тварин при забої.

Навчання протягом життя: опис одного з курсів які будуть проведені на базі Центру інноваційних технологій сталого тваринництва

SULAWE LLL course description

Code Code	Title of the course Благополуччя свиней на промисловій фермі
-----------	--

1. Learning Objectives of the course

Qualification objectives

Мета навчального курсу – надання слухачам знань щодо законодавчої бази України та ЄС у сфері добробуту тварин, розкрити взаємозв'язок впливу технологічного стресу на якість свинини, організувати навчання виробничого персоналу практикам благополуччя тварин.

По закінченню курсу у слухачів будуть сформовані професійні компетентності у веденні промислового свинарства з врахуванням принципів добробуту тварин. Науково-педагогічні працівники підвищать кваліфікацію у сфері добробуту свиней на промислових фермах.

Summary of the Content

Програма курсу вміщує навчальний матеріал з теоретичних і практичних основ законодавчої бази України та світу щодо добробуту тварин, технології виробництва продукції свинарства з урахуванням принципів добробуту тварин, загальних фізіологічних та поведінкових особливостей свиней, а також вплив стресу на організм свині.

До навчального курсу будуть залучені провідні спеціалісти з наукового та виробничого сектору України та ЄС. Під час курсу учасники матимуть можливість отримати інформацію та поради щодо оцінки благополуччя свиней в умовах фермерських та промислових господарств. На основі сучасних європейських практик з використанням міждисциплінарного підходу в курсі буде розкрито вимоги до організації благополуччя тварин під час вирощування різних статево-вікових груп: умовно поросних, поросних, підсисних свиноматок, кнурів-плідників, кнурів-пробників, підсисних поросят, молодняку свиней на дорощуванні та відгодівлі. Окремо в курсі буде висвітлено питання транспортування і забою свиней на основі принципів добробуту.

Навчальний курс сприятиме поширенню та реалізації наукових результатів досліджень у сфері добробуту тварин, сучасні методи виробництва та кращий досвід ведення свинарства в Україні та світі.

Оновлення навчальних планів фахових освітніх установ України відбувається у відповідності до Стандарту вищої освіти відповідної спеціальності

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
21.12.2018 р. № 1432

2

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
26.03.2021 р. № 389

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
24.04.2019 р. № 558

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 204 Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ
2018

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 20 Аграрні науки та продовольство
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 204 Технологія виробництва і переробки
продукції тваринництва
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ 2021

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 21 Ветеринарна медицина
(шифр та назва галузі)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 211 Ветеринарна медицина
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ
2019

Студенти університетів відповідно до статті 62, пункт 15 [Закону України "Про вищу освіту"](#) мають право на вибір освітніх компонентів передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як **25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС**, передбачених освітньою програмою

Вибіркові дисципліни

- Поновлювальні джерела енергії
- **Стале тваринництво**
- **Благополуччя тварин**
- **Цифрове тваринництво**
- Smart-біотехнології в біоінженерії
- Глобальні екологічні загрози та сталий розвиток людства
- Агролісівництво
- Інноваційний бізнес
- Європейська економічна інтеграція
- Диджитал-менеджмент
- Біоекономіка здоров'я
- Органічне землеробство
- Агрокліматичні та ґрунтові ризики в агровиробництві
- Глобальні товарні ринки та конкуренція
- Ризики природокористування у XXI ст.
- Технології віртуальної реальності ...

Під час реалізації проєкту дисципліна **Благополуччя тварин** уведена у навчальні плани в усіх університетах консорціуму

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ТВАРИННИЦТВА ТА ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ

Розглянуто і схвалено
Вченою радою НУБіП України
«15» серпня 2024 р.
(протокол № 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН підготовки здобувачів вищої освіти 2024 року вступу

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Освітньо-професійна програма	«Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Форма здобуття вищої освіти	денна
Термін навчання (обсяг ЄКТС)	1 рік і 4 місяці (90)
На основі	ОС «Бакалавр»
Ступінь вищої освіти	«Магістр»
Кваліфікація	Магістр із спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Університети України є автономними та самостійно приймають рішення щодо внесення дисципліни у основні або за вибором студента !!!

Заплановано академічну мобільність студентів серед національних університетів консорціуму перше півріччя 2025 року

<https://nubip.edu.ua/node/1173/4>

Зруйнований корпус економічного факультету.
Фото: Університет Каразіна

Херсонщина, <https://aggeek.net>

3252 заклади освіти постраждали від бомбардувань, а 277 з них зруйновано повністю

2023 рік. Шкода для українського сільського господарства оцінюється в 40,2 мільярда доларів США

Пряма шкода 8,72 млрд дол. внаслідок часткового або повного знищення машин і обладнання (53 %), руйнування складів, знищення тваринницьких об'єктів, багаторічних насаджень, викрадення майна

Непрямі втрати 31,5 млрд дол. від війни включають втрачений дохід ферми (обсяги виробництва), нижчі реалізаційні ціни, зростання виробничих витрат (добрива та паливо, ЗЗР, вартість рекультивації ураженої землі тощо)

Ставлення споживачів і виробників в Україні щодо благополуччя тварин:

Дослідження проведено в рамках проекту
“**Щасливі тварини для сталого виробництва та споживання**”, (HANIMSPaC) за сприяння роботи консорціуму:

- Шведський сільськогосподарський університет;
 - Національний університет біоресурсів і природокористування України;
 - Полтавський державний аграрний університет;
 - Латвійський університет природничих наук і технологій;
 - Ветеринарна академія Литовського університету наук про здоров'я;
 - Хазарський університет, Азербайджан.
- **Результати висвітлені на Першій регіональній конференції Європейської федерації зоотехнії 26-28 квітня 2023 року**

Загальна інформація про дослідження

Опитування проводилось у період з 19.02.2022 по 11.03.2022 шляхом прямого зв'язку та з використанням інтернет-інструментів.

Загальна кількість респондентів – 147

Анкета

Уявлення споживачів про добробут тварин

Шановний учасник!

Нині кілька університетів та науково-дослідних інститутів Швеції, Естонії, Латвії, Литви, України та Азербайджану проводять дослідження з питань благополуччя тварин у Балтійському регіоні.

Метою опитування є визначення сфер сільськогосподарського тваринництва, які потребують невідкладного покращення, а персонал - додаткової підготовки. За допомогою ваших відповідей на запитання нижче ми сподіваємося отримати точну інформацію та проаналізувати її. Підлише результати будуть представлені як у науковій, так і в популярній формі.

Тому ми просимо вас заповнити це опитування незалежно від вашого походження/національності/віку, оскільки воно надасть нам дані та необхідну інформацію для цієї та майбутніх ініціатив щодо благополуччя тварин.

Опитування повністю анонімне, відповіді на запитання будуть використані лише в узагальненому вигляді. Ваші відповіді жодним чином не можуть бути використані проти вас.

В цьому опитуванні птиця входить до сільськогосподарських тварин.

Дякуємо, що знайшли час, щоб заповнити цю анкету!

Вік

Стать

Ви вегетарієць(ка)/веган(ка)??

Так

Ні

Ви маєте відношення до галузі тваринництва ?

Так

Ні

Місцевість проживання (підкреслити)

Сільська

Міська

1. Виберіть і підкресліть не більше 3 слів із наведеного нижче, які асоціюються з благополуччям тварин.

docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfveYpyTw23w1c5b4oQ9QPWwd8GBaaSzZtkv8Nvtipe9In_A/viewform

Анкета «Уявлення фермерів про благополуччя тварин»

Просимо вас заповнити це опитування оскільки воно надасть нам необхідну інформацію для організації майбутніх проектів щодо благополуччя тварин. Опитування повністю анонімне, відповіді на запитання будуть використані лише в узагальненому вигляді. В цьому опитуванні птиця входить до сільськогосподарських тварин.

Дякуємо, що знайшли час, щоб заповнити цю анкету!

Опитування проводиться в рамках реалізації проєкту "Happy Animals".
Відповідальна за проєкт galia.zamaratskaia@slu.se

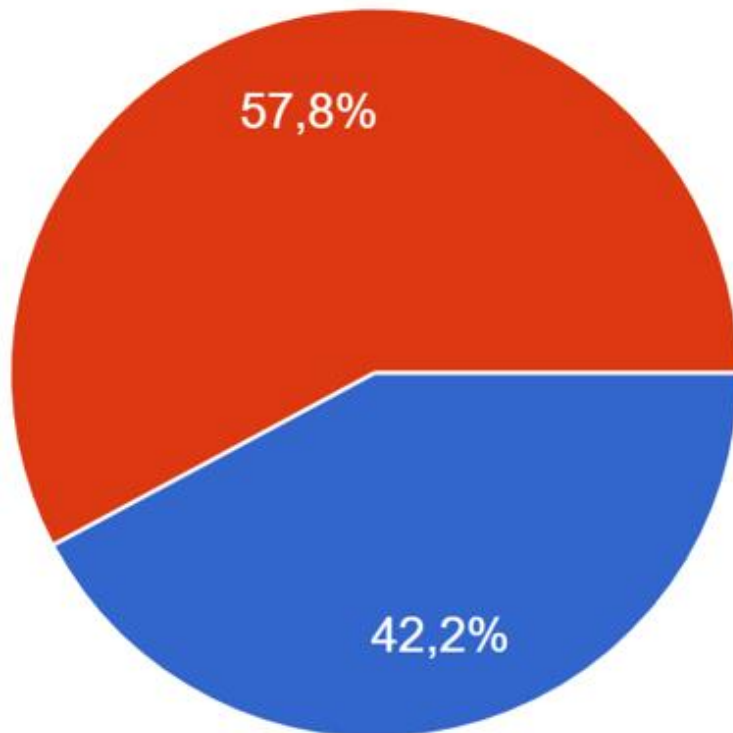
 ftivb3@gmail.com (без совместного доступа)
[Сменить аккаунт](#)

Види тварин на вашій фермі

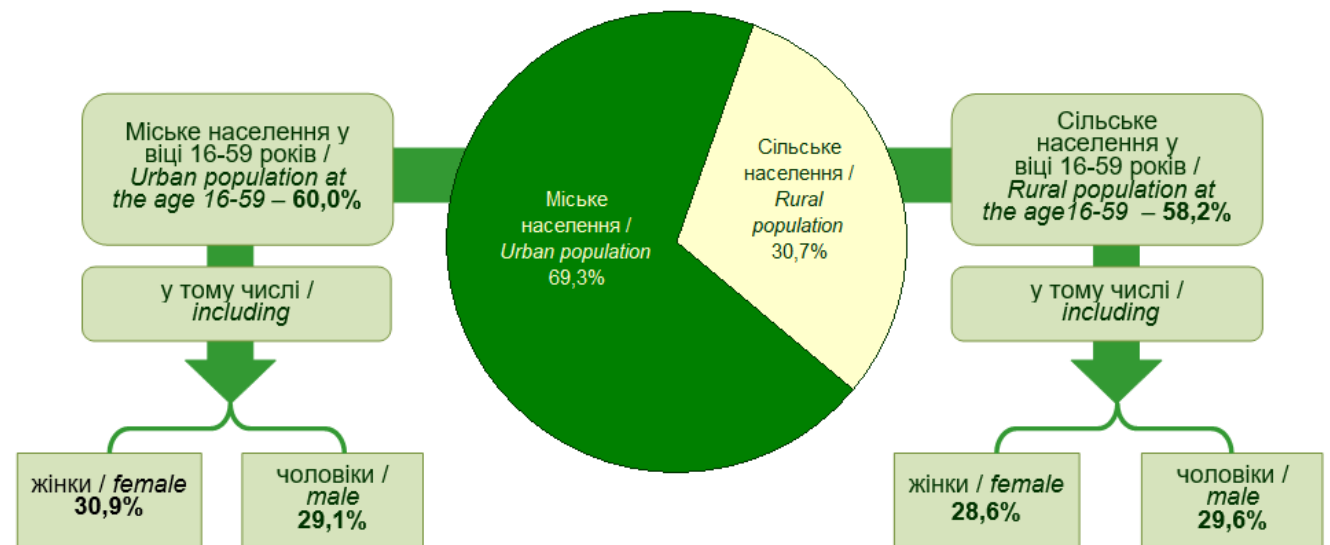
Кури-несучки

Бройлери

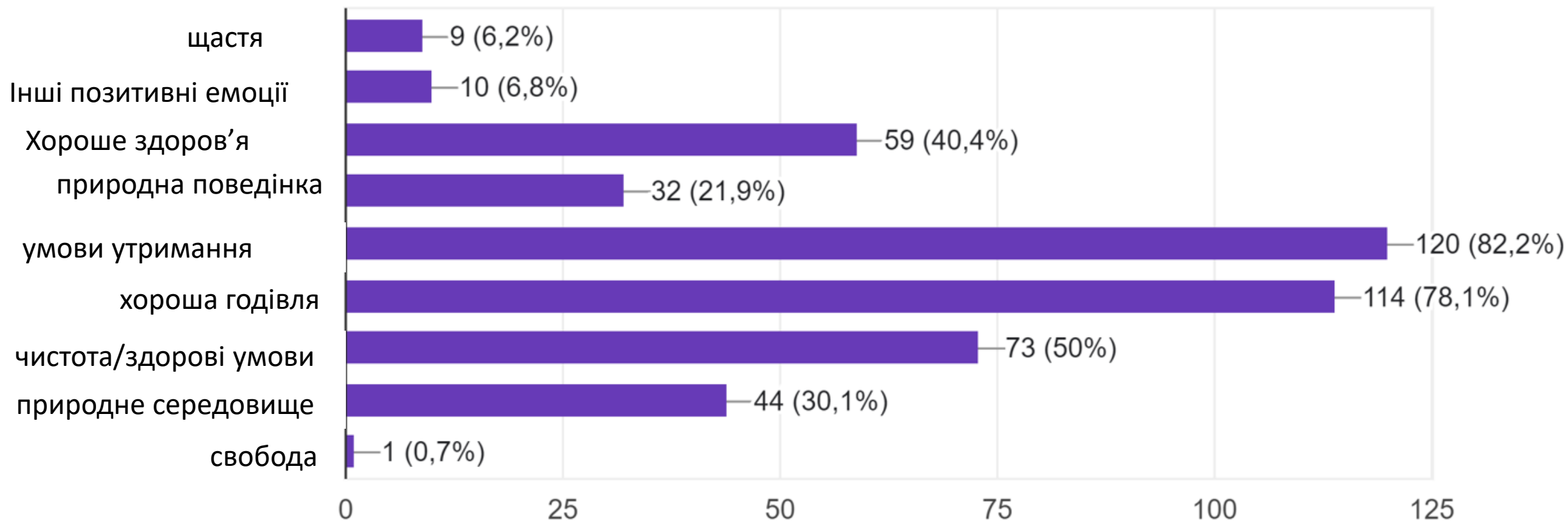
Географія опитування (загальна кількість респондентів n= 147)

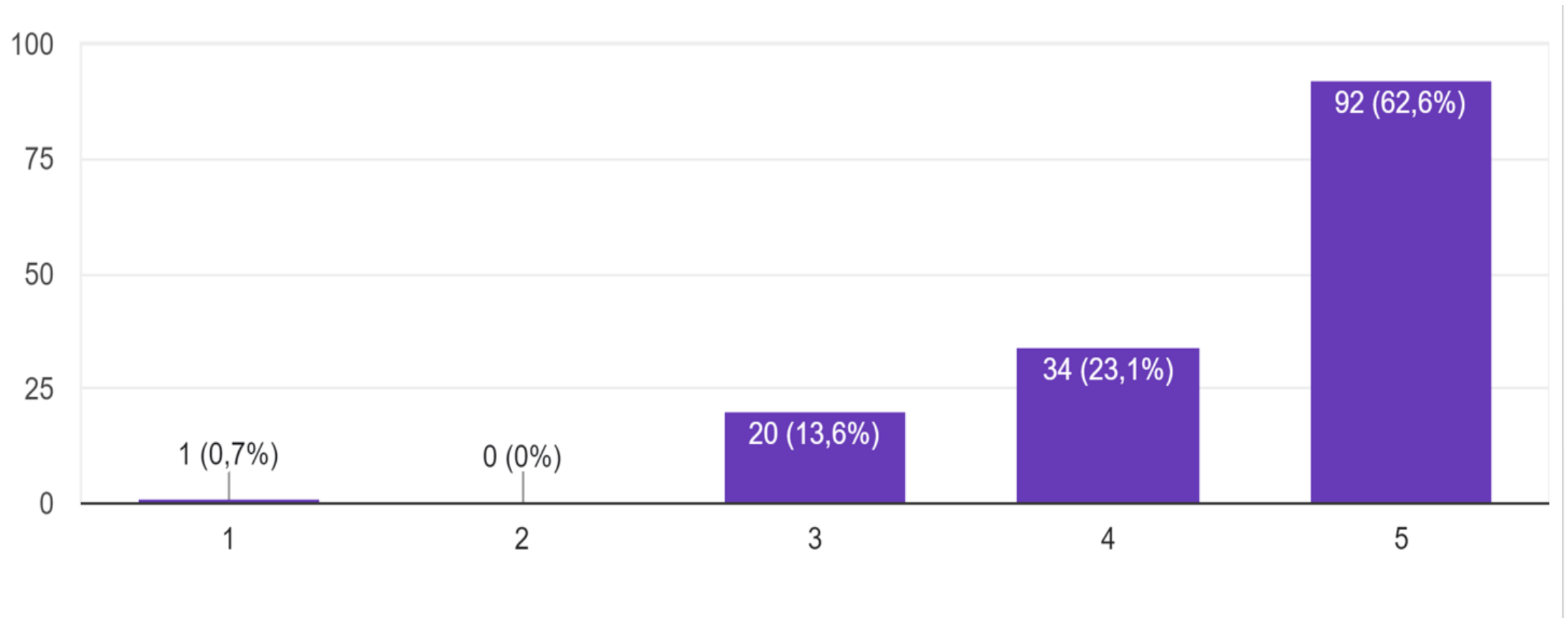
- Сільське населення
- Міське населення

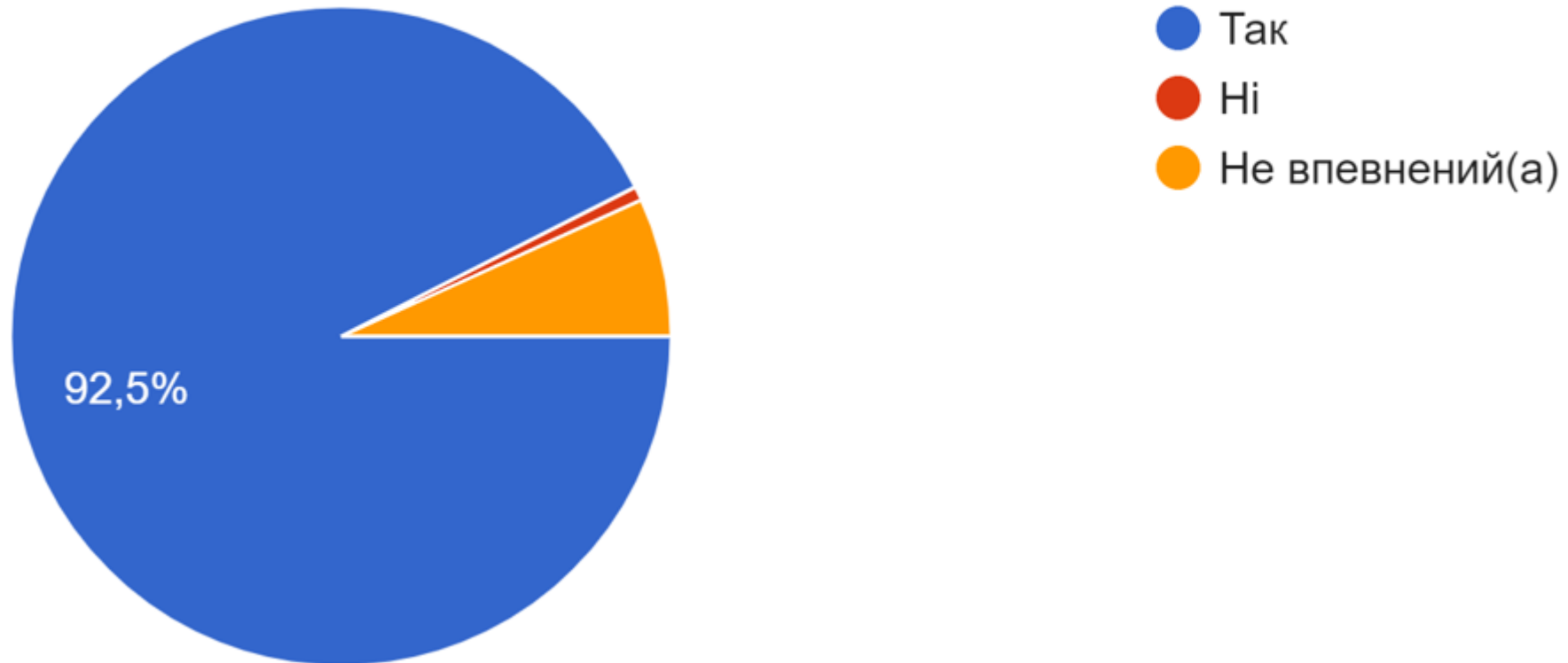
Виберіть і підкресліть максимум 3 слова з наведеного нижче, які найкраще описують благополуччя тварин (n=146)

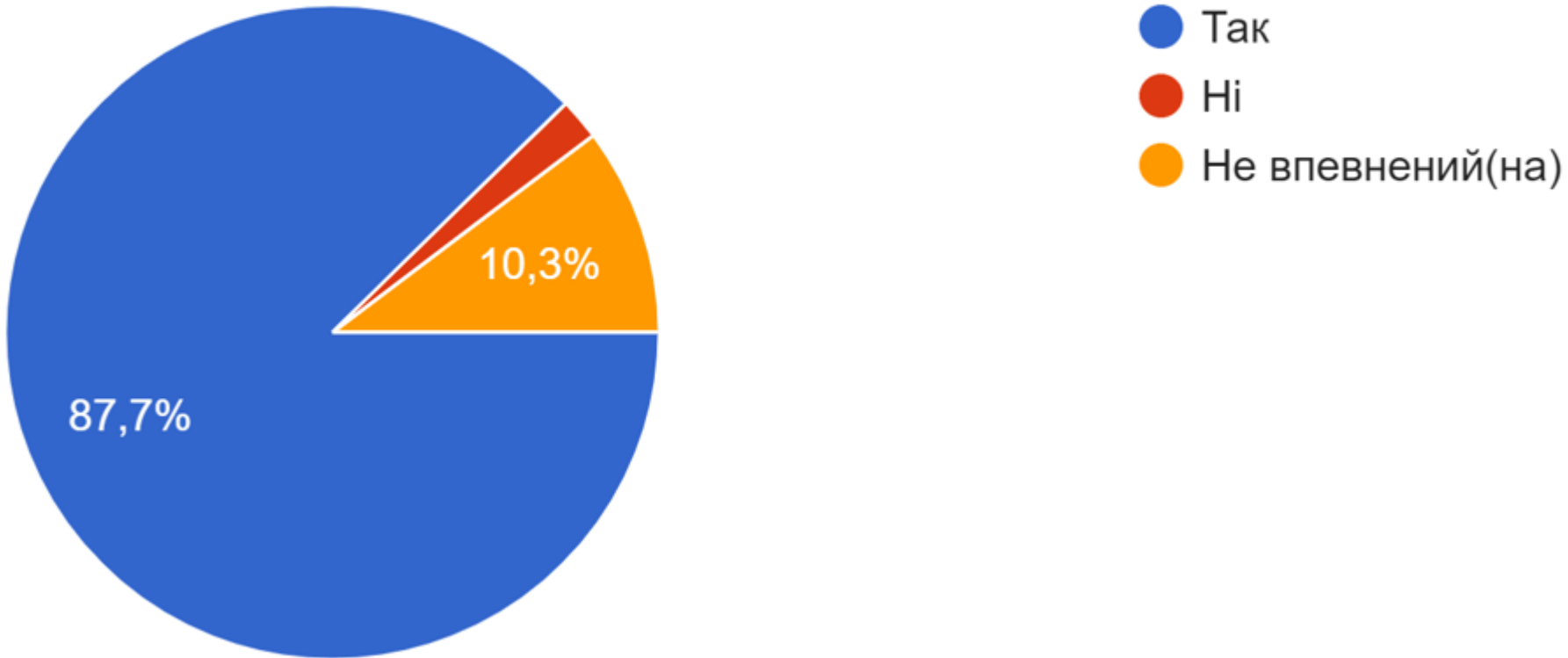
Наскільки вас турбує благополуччя сільськогосподарських тварин? (n=147)
«1» означає, що це «зовсім не важливо» для вас, а «5» означає, що це «дуже важливо».

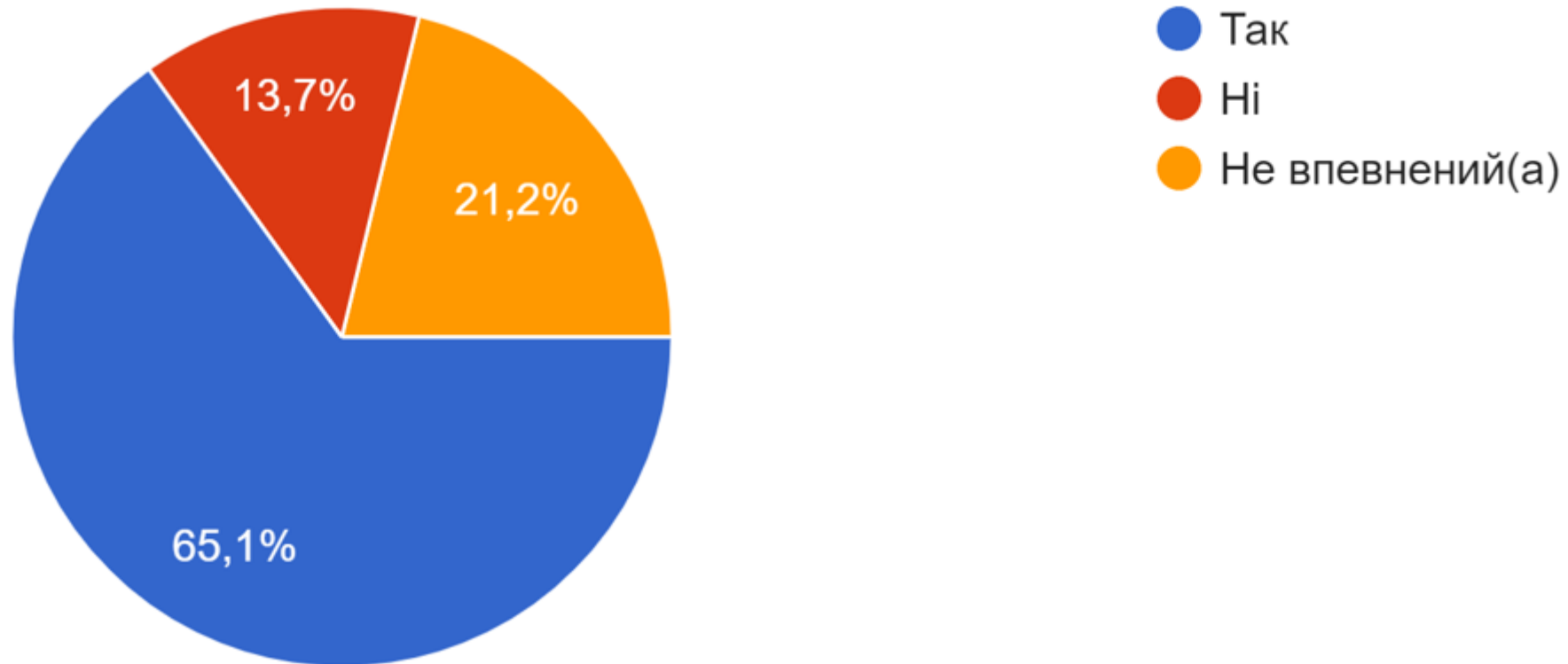
Чи вважаєте ви що благополуччя тварин у вашій країні має бути покращене? (n=147)

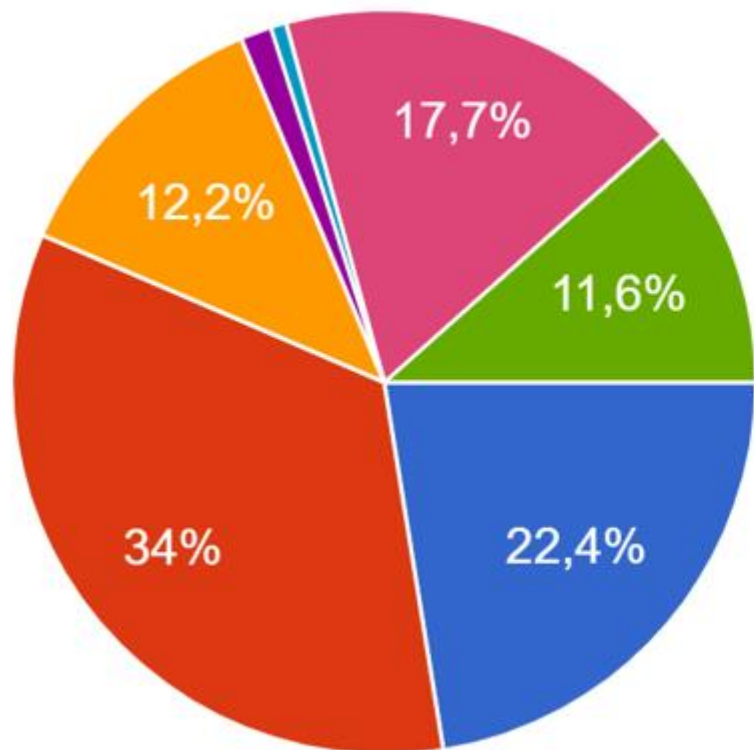
Чи будете ви підтримувати закон у своїй країні, який би гарантував гуманне ставлення до сільськогосподарських тварин? (n=146)

Чи важливо для вас мати можливість купувати в супермаркеті м'ясо, молочні продукти та яйця з маркуванням «благополуччя тварин»?
(n=146)

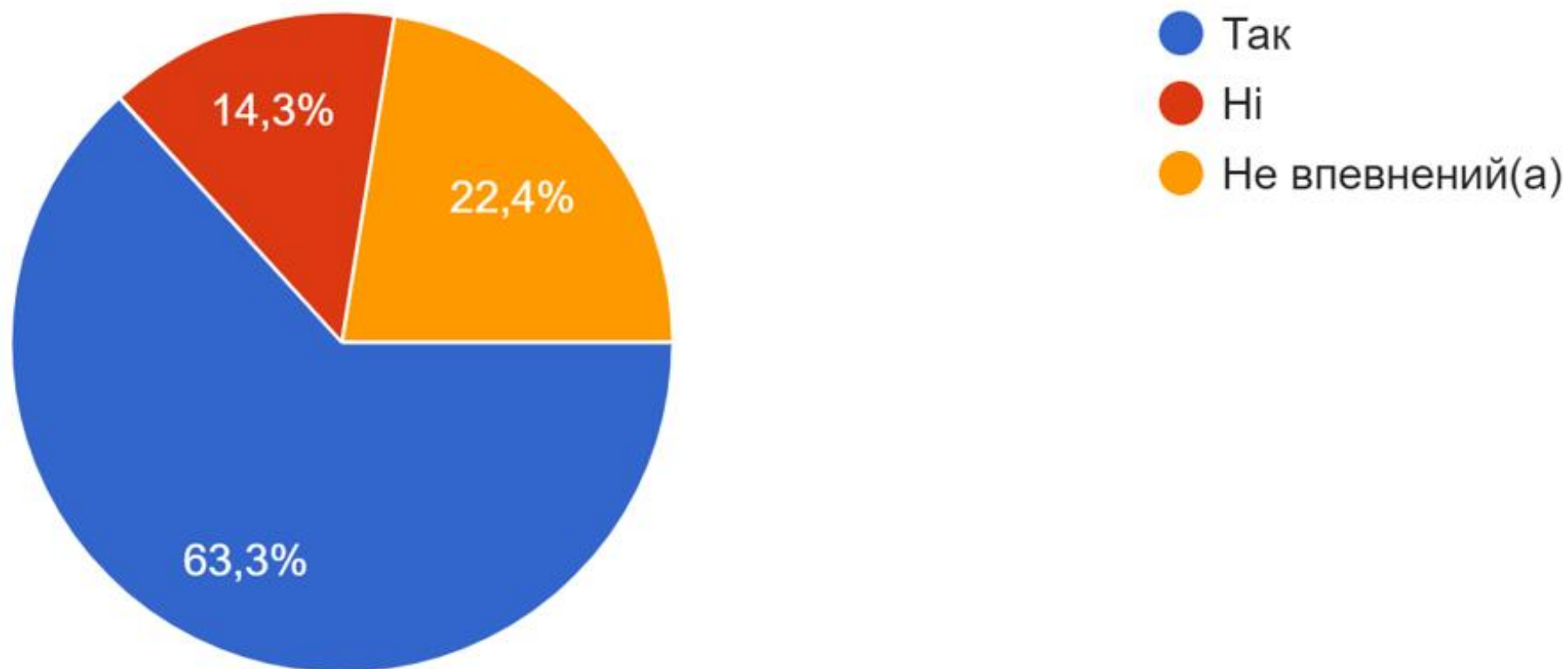

Чи готові ви платити більше за їжу з маркуванням «благополуччя тварин»? (n=147)

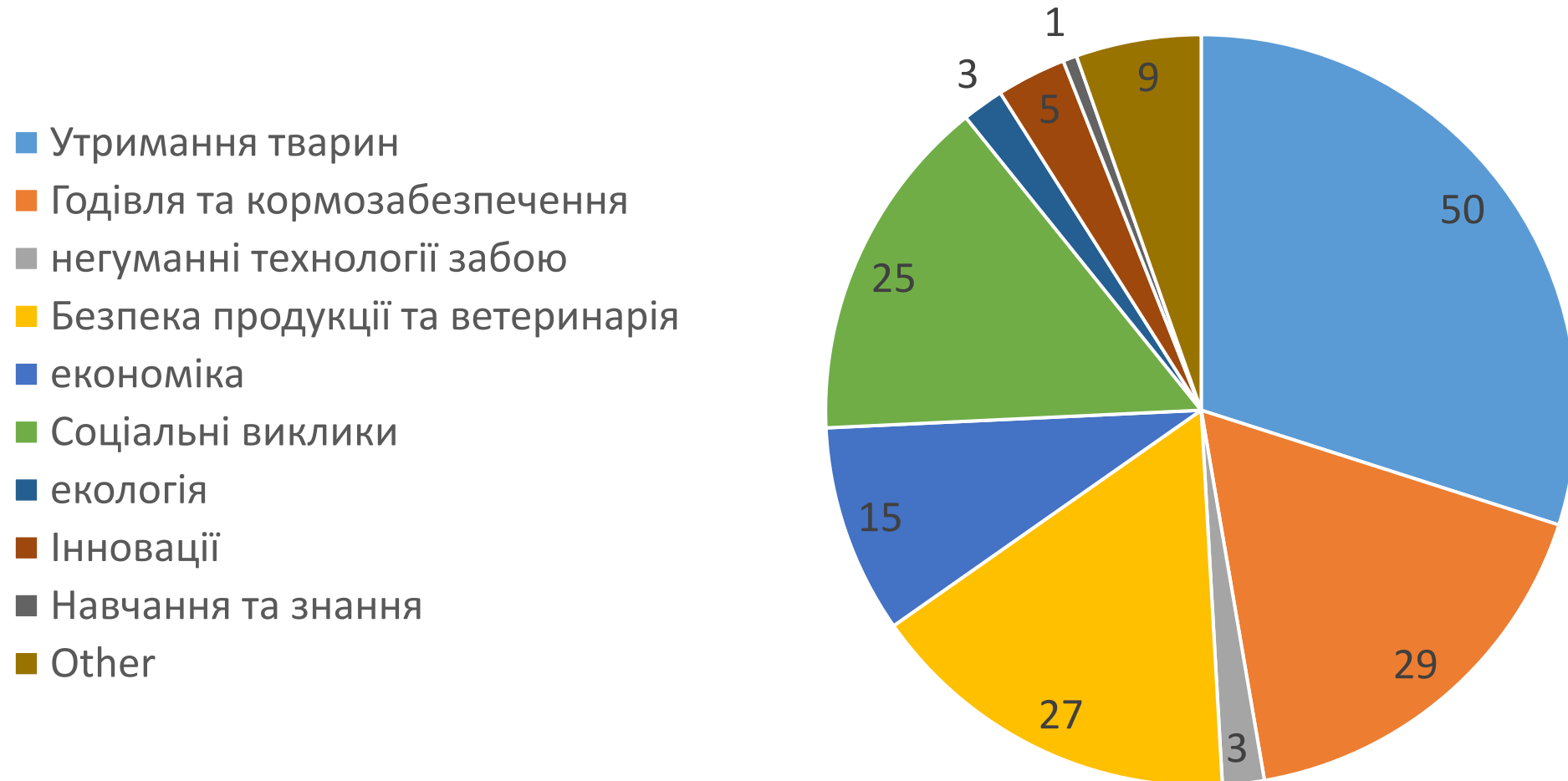

- Так
- Так, але не більше 10%
- Так, але не більше 30%
- Так, але не більше 40%
- Так, але не більше 50%
- Так, але не більше ніж вдвічі
- Ні
- Не впевнений(а)

Чи хотіли б ви розширити свої знання про благополуччя тварин? (n=147)

Які на вашу думку три найважливіші проблеми благополуччя сільськогосподарських тварин у вашій країні? (n=147)

Роль освітніх фахових установ у реалізації національного законодавства про благополуччя тварин

- ✓ Підготовка фахових спеціалістів (традиційні знання + новітні технології), які матимуть компетенції щодо економічного обґрунтування технологічних рішень виробництва продукції тваринництва на принципах благополуччя тварин
- ✓ Інтеграція екоосвіти та концепції сталого розвитку в зміст навчальних дисциплін
- ✓ Міждисциплінарний підхід
- ✓ Посилення ролі наукових досліджень та механізмів трансферу технологій
- ✓ Практико-орієнтоване навчання та партнерство між університетами та агropідприємствами
- ✓ Міжнародна співпраця

Дякую за увагу!

Наталія ГРИЩЕНКО,

доцент кафедри технологій у птахівництві, свинарстві та вівчарстві Національного університету біоресурсів і природокористування України

+380 96 753 96 65

E-mail: nat.hryshchenko@nubip.edu.ua

nubip.edu.ua

